

oj svetoruski junaki vi,
 oj slavna vi hrabra družinica!
 „Kdo jaše naj v razdolje, v čisto polje?
 Poskusiti je treba veliko silico
 tudi pri tej, pri predrzni junakinji.“

Prvi se oglasi Oleša Grigorjevič, da je pripravljen z junakinjo se meriti s silico. Ko se je pa vsedel na dobrega konja in odjahal o razdolje, v čisto polje, in pogledal na junakinjo izza sivega hrasta, se je ni upal lotiti in se ž njo pomeriti, ampak jo je urno pobrisal nazaj.

Za njim je poskusil svoj pogum Dobrina Nikitič, a se tudi kmalu vrne s istim uspehom in sporoči zbranim svetoruskim junakom, kako izgleda ona junakinja:

„Ona jaše po polju, sama raduje se,
 na desni ji roki slavček sedi,
 na levi pa roki škrančček.
 Si nisem upal junakinjo pogledati,
 si nisem upal se ž njo pomeriti.
 Ona jaše naravnost v Kijev grad,
 ona kliče, izzivlje protivnika,
 proti sebi kliče dvobojevnika,
 iz čistega polja najezdника,
 tako govori janakinja:
 — Če Vladimir stolno-kijevski,
 — meni ne da protivnika
 — iz čistega polja najezdника,
 — potem pridem nad stolni Kijev grad,
 — podrem slavni stolni Kijev grad,
 — potolčem možičke črne vse,
 — a božje vse cerkve z ognjem sežgem.
 — samemu knezu Vladimiru odrobim glavo
 — z Opraksijo kraljevičino.“

Slednjič se odloči Ilija sam, da pojde nad „poljanico“ (junakinja, ki „poljakuje“ v polju). Nikitič mu odsvetuje, naj se ne spušča na tako hude udarce, toda Ilija je stanoviten. Svojim junakom-tovarišem veli iti na visoko goro in gledati ž nje na njegov „junaški tepež“ s „poljanico“.

Med potjo se Iliji konj izpodtakne in neče dalje. Ilija mu prigovarja in ga spravi spet na noge. Ko zagleda junakinjo, jo nagovori:

„Oj ti, pogumna junakinja,
 treba se je nama pomeriti,
 razidiva se z razdolja, čistega polja,
 na svojih konjičkih utrjenih,
 udariva se na kovane palice,
 poskusiva drug drugemu silico.“

Udarita se na palici in palici se takoj odlomita pri držalu. Potem se udarita s kopji, tudi kopji se polomita, a junaka se ne zganeta na konjih. Slednjič jima ne preostaja nič, kot udariti se na roke. Nato se opisuje boj Ilije s hčerjo skoraj ravnotako, kot poprej s sinom. Slednjič spozna on hčer po prstanu ter jo izpusti. Toda junakinja se je čutila razžaljeno

od svojega očeta, ga napade zavrtno in ga hoče ubiti. Ilija se pa še pravočasno ubrani:

„Prime za žolte kodre junakinjo,
 jo trešči ob sivo zemljico,
 stopi junakinji na desno nogó,
 sune junakinjo za levo nogó,
 raztrga na dvoje junakinjo,
 raztrga na drobne jo kosčke,
 razmeče po polju kosčke,
 s prvo polovico sive volké krmil je,
 drugo polovico črnim vranom razmetal je...
 Tako junakinji slavo pojó,
 slavo pojo še od veka na vek.“

Bilina nikjer ne omenja, da bi bil Ilija oženjen. Sploh je proti ženskam vedno jako trezen, nepristopen. Vendar omenja bilina, da je imel sina ali hčer izvnj zakona in se potem ni nikdar več brigal za zapeljano mater.

BOLGARKE

Splošno je pa Ilija personifikacija hladne, razumne sile. On se nikdar ne zaleti, nikdar ne izgubi samozavesti. Samo enkrat se spre z Vladimirom, ker ga je nehvaležni knez grdo razžalil, in potem je on grozen v svoji jezi. Drugače pa je naloga njegovega življenja, očistiti ravne stezice, stati „na krepkih trdnjavah“, boriti se zoper vražje sile, zoper tuje sovražnike in notranje nemirneže in braniti vedno „sveto Rus“.

S tem sem končal svoje opisovanje ruske junške pesmi. Ne moremo opisati vseh junakov in še manj podati uspehov znanstvenih raziskavanj nad njimi. Zato bi bilo treba izdati posebne knjige. Hotel sem samo obrniti pozornost naših literatov na ta doslej še malo znani, čisto svojerodni del slovanškega Parnasa, širšim krogom pa podati nekak splošen vtis ruske bilinske poezije.